

«ՖՅՈՒԶՐ ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԱՐԿԵՏ» ՍՊԸ

2016թ. ՏԱՐԵԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ԿԻՑ ՆԵՐԿԱՅԱՅՎՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդհանուր առմամբ, 2016 թվականը «Ֆյուչըր Կապիտալ Մարկետ» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) համար եղել է կայուն զարգացման և նոր ձեռքբերումների տարի: Միաժամանակ, հարկ է նշել, որ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացրած հետևողական դրամավարկային քաղաքականության արդյունքում շարունակաբար մեղմվել են գնաճային սպասումները, ինչն արտահայտվել է երկարաժամկետ շուկայական տոկոսադրույքների նվազմամբ՝ իրական հիմքեր ստեղծելով մասնավոր սպառման, ներքին պահանջարկի աստիճանական վերականգնման և ապագա տնտեսական աճի համար: Վերոնշյալ իրադարձությունները բարենպաստ են անդրադարձել նաև Ընկերության գործունեության վրա, ինչի շնորհիվ Ընկերությանը հաջողվել է տարին ամփոփել գործունեության որոշ ցուցանիշների աճով (գերակատարվել են ընդհանուր ակտիվների, սեփական կապիտալի, զուտ և չբաշխված շահույթի, կարգավորվող շուկայում դիվերային գործարքների և այլ ցուցանիշների պլանավորված մեծությունները):

2016թ. բիզնես միջավայրն արտահայտվեց երկարաժամկետ շուկայական տոկոսադրույքների նվազմամբ, տնտեսական ակտիվության մակարդակի աճով, ինչպես նաև Հայաստանի գործարար և մրցակցային միջավայրերի բարելավմամբ: Այս պայմաններում Ընկերությունն ի դեմս իր մասնակիցների և ղեկավարների ցուցաբերեց արհեստավարժություն և հեռատեսություն, ինչի հետևանքով Ընկերությունը կարողացավ ամրապնդել իր դիրքերը ՀՀ ֆինանսական շուկայում՝ ներդրողների, հաճախորդների և գործընկերների համար լինելով վստահելի ֆինանսական միջնորդ:

Ընկերությունն իր գործունեությունն է իրականացնում բացառապես ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տրված ներդրումային ծառայությունների մատուցման լիցենզիայով թույլատրվող հիմնական և ոչ հիմնական ներդրումային ծառայությունների տեսակներով:

2016թ. ընթացքում արտաքին միջավայրի փոփոխություններն առաջացրել են տարբեր տիպի ռիսկեր, որոնք իրենց ազդեցությունն են թողել Ընկերության ինչպես ռազմավարական, այնպես էլ կարճաժամկետ և միջնաժամկետ ծրագրերի և դրանցից բխող գործողությունների և գործառնությունների վրա: Քանի որ Ընկերության գործունեությունն առայժմ կենտրոնացված է միայն Հայաստանում և միևնույն ժամանակ Ընկերության

գործունեության ծավալները մեծ չեն Հայաստանի տնտեսության և ֆինանսական համակարգի տեսանկյունից, հետևաբար Ընկերության վրա հիմնականում ազդում են միայն ՀՀ ներքին երևույթները: Միջազգային շուկաներում տեղի ունեցող երևույթներն ազդում են միայն այնքանով, որքանով ազդում են ՀՀ տնտեսության վրա ընդհանրապես:

Ընկերության գործունեության վրա ազդող ՀՀ տնտեսության ներսում տեղի ունեցող տնտեսական զարգացումների վերաբերյալ վերլուծության հիմքում ընկած են երկրի ֆինանսական շուկան կանխորոշող մակրոտնտեսական կարևորագույն ցուցանիշները: ՀՀ գործընկեր երկրների տնտեսական հիմնախնդիրները, համաշխարհային տնտեսական ցածր աճի տեմպերի պահպանումը, աշխարհաքաղաքական անորոշությունները շարունակել են բացասական ազդեցություն ունենալ ՀՀ ներքին տնտեսության վրա՝ լրացուցիչ ռիսկեր ստեղծելով ՀՀ ֆինանսական համակարգի կայունության համար:

Հայաստանի տնտեսական անկումը 2016թ. երրորդ եռամսյակում կազմել է 2.6% (համեմատած նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի հետ)՝ առաջին երկու եռամսյակներում գրանցված, համապատասխանաբար, 4.3% և 1.6% աճի դիմաց: Վիճակագրական ծառայության տվյալներով, անկումը պայմանավորված է շինարարության ոլորտի՝ 8.5%-ոց և գյուղատնտեսության ոլորտի՝ 2.6%-ոց կրճատումներով: Հաշվետու ժամանակահատվածում աճ է գրանցվել արդյունաբերության ոլորտում (այդ թվում՝ էներգետիկայում)՝ 4.5%-ով, և առևտրի ու ծառայությունների ոլորտում՝ 4.9%-ով: 2016թ.-ի 3-րդ եռամսյակում գրանցվել է 0.5% գնանկում, ինչի արդյունքում 12-ամսյա գնաճի ցուցանիշը նվազել է՝ կազմելով -1.9%: Գնանկումը հիմնականում պայմանավորվել է թույլ ներքին և արտաքին պահանջարկի արդյունքում պարենային ապրանքների գների նվազումով:

2016թ.-ին արտաքին միջավայրում կատարվող փոփոխությունների ազդեցությունն Ընկերության հետագա զարգացման հնարավորությունների վրա, ընդհանուր առմամբ, դրական է, ուստի Ընկերությունը կարևորում է գործունեության մակարդակը պահպանելուն, ամրապնդելուն և զարգացնելուն ուղղված արդյունավետ ներդրումային քաղաքականության իրականացումը: Այսպես, 2016թ. Ընկերությունը շարունակել է իր գործունեությունը ՀՀ ֆինանսական շուկայում, մասնավորապես Ընկերությունն ակտիվ է եղել ՀՀ պետական և կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկաներում: ՀՀ պետական պարտատոմսերի շուկայում Ընկերության գործունեությունը մեծամասամբ կենտրոնացված է եղել պետական արժեկտրոնային միջինժամկետ (մինչև 5 տարի մարման ժամկետով) պարտատոմսերով դիվերսիոն գործառնությունների վրա, ինչը պայմանավորված էր այդ արժեթղթերի իրացվելիություն-եկամտաբերություն հարաբերակցության առավել բարենպաստ լինելու

հանգամանքով՝ ի համեմատ այլ արժեքների: Դիվերսիֆիկացիայի անհրաժեշտությունից, ինչպես նաև նոր գործիքների օգտագործելու նկատառումներից ելնելով՝ Ընկերությունը 2016թ. վերջի դրությամբ ձևավորել է շուրջ 334 մլն. ՀՀ դրամի կորպորատիվ պարտատոմսերի պորտֆել, որն Ընկերությունը կանխատեսում է առաջիկա 3 տարիների ընթացքում ավելացնել մինչև 425 մլն. ՀՀ դրամ: Կանխատեսում իրականացնելիս հաշվի է առնվել ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայում ակնկալվող ակտիվությունը, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակահատվածում Ընկերության կորպորատիվ պարտատոմսերի պորտֆելում առկա գործիքների մարումները: Ընդհանուր առմամբ, պետք է նշել, որ պետական պարտատոմսերը կրում են հնարավորինս նվազագույն ռիսկ և շուկայական տատանումների պարագայում նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա ինչպես Ընկերության կողմից իրականացվող գործառնությունների, այնպես էլ ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ընկերության համար ՀՀ պետական պարտատոմսերի շուկայում հիմնական սպառնալիք է ներկայացնում իրացվելիության ռիսկը՝ ռեպո համաձայնագրերից բխող պարտականությունների չկատարման հավանականությունը, որը կարող է հանգեցնել ինչպես տուգանքների, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում Ընկերության գործարար համբավի կտրուկ վատթարացմանը: Պետք է փաստել, որ 2016թ.-ին, համեմատած 2015թ.-ի հետ, վերոնշյալ ռիսկի բացասական հետևանքները զգալիորեն մեղմացել են՝ պայմանավորված ՀՀ ԿԲ կողմից դրամավարկային պայմանների թուլացմամբ (ցածր գնաճային միջավայրում վերաֆինանսավորման (ռեպո) տոկոսադրույքի աստիճանական կրճատում, առևտրային բանկերի կողմից կապիտալի նոր սահմանաչափի պահանջի սահուն բավարարում՝ կանոնադրական կապիտալի համալրմամբ, ինչպես նաև բանկային համակարգում տեղի ունեցած կոնսոլիդացիոն գործընթացներով պայմանավորված՝ ՀՀ ֆինանսական շուկայում բավարար դրամային իրացվելիության ձևավորում): Արդյունքում Ընկերությունը նպատակահարմար գտավ ավելացնել իր պորտֆելը. այսպես, 2016թ. ընթացքում Ընկերության զուտ առքի (առքերի և վաճառքների ծավալների տարբերություն) ծավալը կազմեց ավելի քան 783.8 մլն. ՀՀ դրամ:

Այժմ դիտարկենք Ընկերության 2016թ. վերջի դրությամբ կարևորագույն ֆինանսական ցուցանիշները: Ընկերության ընդհանուր ակտիվները տարվա սկզբից աճել են շուրջ 26%-ով և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 6 151 933 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն ակտիվների մակարդակը 2015թ. վերջին կազմում էր 4 881 772 հազ. ՀՀ դրամ): Ընդհանուր ակտիվների 91.5%-ը բաժին է ընկնում Ընկերության արժեքների պորտֆելին (5 627 701 հազ. ՀՀ դրամ), իսկ 8.4%-ը՝ պահանջներին բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպու-

թյունների նկատմամբ (բանկային հաշիվներին գտնվող դրամական միջոցներ և ավանդներ): Նախորդ տարվա հետ համեմատած՝ 2016թ.-ին Ընկերության պորտֆելն աճել է շուրջ 29.5%-ով, ինչը պայմանավորված էր տարվա ընթացքում պորտֆելի կառավարման հետ կապված ծախսերի (ռեպո-տոկոսագումարների) կրճատմանը նպաստող վերոնշյալ գործոնների առկայության պայմաններում արժեթղթերի պորտֆելն ավելացնելու նպատակահարմարությամբ: Արժեթղթերի պորտֆելի աճին զուգահեռ բարելավվեց նաև զուտ տոկոսային մարժայի (ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների միջին կշռված տոկոսադրույքների տարբերություն) մեծությունը: Այսպես, հաշվետու ժամանակահատվածի վերջի դրությամբ զուտ տոկոսային մարժան կազմեց 7.66% (պորտֆելի միջին կշռված գնման եկամտաբերությունը կազմել էր 14.59%, իսկ պորտֆելի կառավարման հետ կապված ծախսերը՝ 6.93%): Համեմատության համար նշենք, որ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ զուտ տոկոսային մարժայի մեծությունը կազմեց 4.63% (պորտֆելի միջին կշռված գնման եկամտաբերությունը կազմել էր 14.63%, իսկ պորտֆելի կառավարման հետ կապված ծախսերը՝ 10%): Զուտ տոկոսային մարժայի 3.03%-ով աճը պայմանավորված է ՀՀ ԿԲ կողմից դրամավարկային պայմանների թուլացման արդյունքում վերաֆինանսավորման (ռեպո) տոկոսադրույքի աստիճանական կրճատմամբ: Միաժամանակ նշենք, որ արժեթղթերի պորտֆելի միջին կշռված գնման եկամտաբերությունը 2016թ.-ին կանխատեսվում էր պահպանել առնվազն 13.5-14.5%-ի, իսկ զուտ տոկոսային մարժայի նվազագույն մակարդակը՝ 3.5-4.5%-ի սահմաններում:

Ինչ վերաբերվում է պորտֆելի կառուցվածքին, ապա դրանում գերակշռում են ՀՀ պետական պարտատոմսերը, որոնց բաժինն արժեթղթերի պորտֆելում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 94.1% (շուրջ 5 293.7 մլն. ՀՀ դրամ): Ոչ պետական արժեթղթերի բաժինը պորտֆելում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 5.9% (մոտ 334 մլն. ՀՀ դրամ): Պետական պարտատոմսերի մակարդակը 2016թ.-ին պլանավորվում էր հասցնել 5.1 մլրդ. ՀՀ դրամի, իսկ կորպորատիվ պարտատոմսերինը՝ 200 մլն. ՀՀ դրամի: Այսպիսով, ինչպես ՀՀ պետական պարտատոմսերի, այնպես էլ կորպորատիվ պարտատոմսերի պորտֆելի մասով 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նախատեսված ցուցանիշը գերակատարվել է համապատասխանաբար 4%-ով և 67%-ով, ինչը պայմանավորված է վերը նշված գործոնների առկայության պարագայում պետական պարտատոմսերի պորտֆելն ավելացնելու նպատակահարմարությամբ, ինչպես նաև ՀՀ առևտրային բանկերի կողմից բարձր հուսալիությամբ և Ընկերության համար շահավետ եկամտաբերությամբ բնութագրվող կորպորատիվ պարտատոմսերի նոր թողարկումների առքերով (բանկերի կողմից

կորպորատիվ պարտատոմսերի նոր թողարկումների հաճախականության աճը պայմանավորված է ՀՀ կենտրոնական բանկի՝ բանկերի կողմից երկարաժամկետ և կայուն ֆինանսավորման միջոցների ներգրավումը խրախուսող քաղաքականությամբ):

Ընկերության ընդհանուր պարտավորությունները տարվա սկզբից աճել են մոտ 18.8%-ով և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 5 121 392 հազ. ՀՀ դրամ՝ գրեթե կատարելով 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշը (ընդհանուր պարտավորությունների մակարդակը 2016թ. վերջին նախատեսված էր 5 116 մլն. դրամի չափով): Ընդհանուր պարտավորությունների 96.8%-ը բաժին է հասնում ռեպո համաձայնագրերով ներգրավված միջոցներին, որոնք 31.12.2016թ. դրությամբ կազմել են 4 957 361 հազ. ՀՀ դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ռեպո համաձայնագրերով վաճառվել են 21 արժեթղթեր՝ 4 965 մլն. ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական արժեքով): Ռեպո համաձայնագրերից բացի Ընկերությունն իր պորտֆելը ֆինանսավորում է մաս բանկերից ստացված արտարժույթային վարկերի միջոցով, որոնց չափը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է շուրջ 42.3 մլն. ՀՀ դրամ:

Ինչ վերաբերվում է սեփական կապիտալին, ապա տարվա սկզբից վերջինս աճել է 80.7%-ով և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել 1 030 541 հազ. ՀՀ դրամ, ինչը գերազանցում է 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշը 47.2%-ով (սեփական կապիտալը 2016թ.-ի համար նախատեսված էր 700 մլն. ՀՀ դրամի չափով): Գերակատարումը մեծամասամբ պայմանավորված է արժեթղթերի պորտֆելի դրական վերագնահատմամբ, որը գերազանցում է 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշն ավելի քան 257 մլն. ՀՀ դրամով, ինչպես մաս չբաշխված շահույթի մեծության գերակատարմամբ:

Կուտակված շահույթի մեծությունը 2015թ. վերջի համեմատ աճել է 44%-ով՝ գերակատարելով 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշն ավելի քան 72 մլն. ՀՀ դրամով (կուտակված շահույթի մակարդակը 2016թ. համար նախատեսված էր 428 742 հազ. ՀՀ դրամ, մինչդեռ փաստացի 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այն կազմել է 500 774 հազ. ՀՀ դրամ): Կուտակված շահույթի գերակատարումը պայմանավորված է 2016թ. արդյունքներով զուտ շահույթի փաստացի և պլանավորված մեծությունների միջև առկա ավելի քան 112 մլն. ՀՀ դրամի դրական տարբերությամբ, ինչպես մաս այն հանգամանքով, որ 2016թ. Ընկերության մասնակիցների միջև նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթից շահութաբաժինների տեսքով բաշխվեց 40 մլն. ՀՀ դրամ, մինչդեռ 2016թ.-ին Ընկերության մասնակիցների միջև շահութաբաժինների բաշխում չէր նախատեսվում:

Ընկերության մասնակիցները միշտ կարևորել են Ընկերության կապիտալիզացիայի բարձրացման խնդիրը, ինչի մասին է վկայում այն փաստը, որ մինչև 2012թ. ներառյալ տարեկան արդյունքներով գոյացած զուտ շահույթն ամբողջությամբ թողնվել է Ընկերության տրամադրության տակ՝ չբաշխվելով մասնակիցների միջև: Արդյունքում ՀՀ կենտրոնական բանկի օրենսդրական ակտերով սահմանված՝ ներդրումային ընկերությունների ընդհանուր կապիտալի նկատմամբ պահանջների տեսանկյունից Ընկերության կապիտալիզացիան ներկայումս գտնվում է բավարար մակարդակի վրա (շահութաբաժիններ բաշխվեցին միայն 2013 և 2014թթ.-ին): Այս կապակցությամբ Ընկերության 06.05.2016թ.-ին կայացած մասնակիցների ընդհանուր ժողովի որոշմամբ Ընկերության մասնակիցների միջև նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթից շահութաբաժինների տեսքով բաշխվեց 40 մլն. ՀՀ դրամ՝ ըստ կանոնադրական կապիտալում մասնակիցների բաժնեմասերի չափերի:

Ընկերության գործունեությունը բնութագրող ամենակարևոր և որոշիչ ցուցանիշը՝ զուտ շահույթը, 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 197 219 հազ. ՀՀ դրամ՝ գերակատարելով 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշն ավելի քան 2.3 անգամ (2016թ.-ի համար նախատեսված էր 85 187 հազ. ՀՀ դրամի զուտ շահույթ):

Ընկերության եկամուտները բաժանված են տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտների. այսպես, 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության տոկոսային եկամուտները կազմել են շուրջ 766.6 մլն. ՀՀ դրամ՝ գերակատարելով նախատեսված տարեկան ցուցանիշը (679.3 մլն. ՀՀ դրամ) մոտ 12.8%-ով: Տոկոսային եկամուտներում գերակշռում են ՀՀ պետական և ոչ պետական արժեթղթերից ստացված տոկոսները (724.3 մլն. ՀՀ դրամ կամ ընդհանուր տոկոսային եկամուտների 94.5%-ը): 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ տոկոսային եկամուտները կազմել են շուրջ 199.2 մլն. ՀՀ դրամ, ինչը պակաս է տարեկան ցուցանիշի համար նախատեսված մակարդակից մոտ 23.2%-ով: Դա պայմանավորված է 2016թ. համար նախատեսված ցուցանիշի նկատմամբ արժեթղթերի ձեռքբերումից և/կամ վաճառքից ստացված օգուտների 21.1%-ով և արտարժույթի վերագնահատումից ստացված օգուտների 24.5%-ով թերակատարմամբ: Ոչ տոկոսային եկամուտների շուրջ 0.1%-ը բաժին է հասնում արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված օգուտներին (150.3 հազար ՀՀ դրամ), 34.2%-ը բաժին է հասնում արժեթղթերի վաճառքներից ստացված օգուտներին (68.2 մլն. ՀՀ դրամ), 63%-ը՝ արտարժույթի վերագնահատումից ստացված օգուտներին (125.6 մլն. ՀՀ դրամ), և 2.7%-ը՝ ներդրումային ծառայությունների մատուցումից ստացված եկամուտներին. այսպես, 2016թ.-ի ընթացքում միջնորդական (այդ թվում՝ բրոքերային և փաթեթի կառավարման) ծառայությունների մատուցումից

Ընկերությունը ստացել էր շուրջ 5.3 մլն. ՀՀ դրամի եկամուտ՝ թերակատարելով 2016թ. համար նախատեսված մակարդակը (6.3 մլն. ՀՀ դրամ) 16%-ով: Դա պայմանավորված է հաճախորդների քանակության՝ կանխատեսվածից ավելի ցածր մակարդակով՝ ինչպես բրոքերային, այնպես էլ փաթեթի կառավարման ծառայությունների մասով:

Ընկերության տոկոսային ծախսերը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 440 մլն. ՀՀ դրամ: Դրանց գերակշիռ մասը ռեզիդենտ բանկերի հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի գծով տոկոսներն են, որոնք կազմել են 431.7 մլն. ՀՀ դրամ կամ տոկոսային ծախսերի ավելի քան 98%-ը՝ թերակատարելով 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշը (493 մլն. ՀՀ դրամ) մոտ 12.4%-ով: Տոկոսային ծախսերի ևս 2%-ը կազմել են բանկերից ստացված վարկերի, վարկային գծերի և օվերդրաֆտների դիմաց վճարված տոկոսները (մոտ 8.3 մլն. ՀՀ դրամ):

Ընկերության կողմից 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կատարվել են շուրջ 353 հազ. ՀՀ դրամի գովազդի ծախսեր (2016թ.-ի համար նախատեսված էր 500 հազ. ՀՀ դրամի գովազդի բյուջեն): Ընկերության վարչական ծախսերը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 38 540 հազ. ՀՀ դրամ, մինչդեռ 2016թ.-ի համար նախատեսված էր 37 333 հազ. ՀՀ դրամ, այսինքն՝ պլանավորված մակարդակը գերակատարվել է 3.2%-ով:

2016թ. ընթացքում Ընկերությունը ներդրումային հիմնական և ոչ հիմնական ծառայություններից մատուցել է դիլերային, բրոքերային և փաթեթի կառավարման ծառայություններ: Այսպես, 2016 թվականի ընթացքում Ընկերությունն իրականացրել է 19.3 մլն. ՀՀ դրամի բրոքերային, ավելի քան 1.2 մլրդ. ՀՀ դրամի արժեթղթերի փաթեթի կառավարման և շուրջ 227.8 մլրդ. ՀՀ դրամի դիլերային գործառնություններ:

Բոլոր բրոքերային գործարքներն իրականացվել են կարգավորվող շուկայում՝ կորպորատիվ պարտատոմսերով: 31.12.2016թ. դրությամբ Ընկերության կողմից իրականացված բրոքերային գործարքների ծավալը 2016թ.-ի համար նախատեսված ցուցանիշի համեմատ թերակատարվել է մոտ 81.6%-ով (նախատեսված էր 105 մլն. ՀՀ դրամի ծավալ): Ջգալի թերակատարումը մեծամասամբ պայմանավորված էր մասնավոր տրանսֆերտների կրճատման պայմաններում բնակչության գնողունակ պահանջարկի անկմամբ, ինչպես նաև ներդրողների մոտ արժեթղթերի նկատմամբ վստահության մասնակի կորստով:

Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գործարքներն իրականացվել են կարգավորվող շուկայից դուրս՝ պետական պարտատոմսերով: Դրանք բաժանվել են երկու խմբի՝ իր կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերի առք-վաճառքներ (510 մլն. ՀՀ դրամ) և ռեպո-վաճառքի (747.6 մլն. ՀՀ դրամ) գործարքներ:

Ընկերության 2016թ. իրականացված դիլերային գործառնությունները բաժանվել են երեք մեծ խմբերի՝ իր հաշվին և իր անունից արժեթղթերի առք-վաճառքներ, ռեպո-վաճառքի և հակադարձ ռեպո (ռեպո-առք) գործարքներ: Այսպես, 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից կարգավորվող շուկայում և կարգավորվող շուկայից դուրս իրականացվել է շուրջ 9 716.9 մլն. ՀՀ դրամի արժեթղթերի առք-վաճառք՝ այդ թվում 200.4 մլն. ՀՀ դրամի առք-վաճառք կարգավորվող շուկայում (սեփական հաշվին ոչ պետական արժեթղթերի առք-վաճառքներ): Վերջինս գերազանցում է 2016թ.-ի համար նախատեսված տարեկան ցուցանիշը 33.6%-ով (նախատեսված էր 150 մլն. ՀՀ դրամի ծավալ): Գերակատարումը պայմանավորված էր Ընկերության կողմից գործարքների փոքր ծավալի կանխատեսմամբ՝ կապված ՀՀ կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայի պասիվության վերաբերյալ Ընկերության սպասելիքների հետ:

Ինչ վերաբերվում է կարգավորվող շուկայից դուրս կատարված գործարքներին, ապա 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից իրականացվել է ավելի քան 9.5 մլրդ. ՀՀ դրամի առք-վաճառք՝ այդ թվում 105.6 մլն. ՀՀ դրամի առք-վաճառք ոչ պետական պարտատոմսերով: Արժեթղթերի առք/վաճառքի գործառնությունների ծավալը 2016թ. նախատեսված էր 16.8 մլրդ. ՀՀ դրամի չափով՝ բոլորը պետական արժեթղթերով: Այսպիսով, 2016թ. համար պլանավորված ցուցանիշը պետական պարտատոմսերի համար թերակատարվել էր 44%-ով: Պետական պարտատոմսերի մասով թերակատարումը պայմանավորված էր նրանով, որ պորտֆելի կառավարման հետ կապված ծախսերի կրճատմանը նպաստող ՀՀ ԿԲ կողմից դրամավարկային պայմանների թուլացման արդյունքում Ընկերությունը նպատակահարմար գտավ ավելացնել իր պորտֆելը: Սակայն ՀՀ ֆինանսական շուկայում գոյացած դրամային իրացվելիության ավելցուկի պայմաններում նկատվեց պետական պարտատոմսերի նկատմամբ պահանջարկի կտրուկ աճ՝ հատկապես առևտրային բանկերի կողմից, ինչը հանգեցրեց վերջիններիս մինչև մարում եկամտաբերությունների նվազեցմանը և, բնականաբար, շուկայում առքի ոչ նպաստավոր գների ձևավորմանը: Նման իրավիճակում, մի կողմից, հաշվի առնելով խոշոր պորտֆելի պահպանման հետ կապված իրացվելիության ցածր ռիսկը, և, մյուս կողմից, շուկայում առքի ոչ նպաստավոր գների ձևավորումը, Ընկերությունը նպատակահարմար գտավ այլևս չմեծացնել իր պորտֆելը, որն առանց այդ էլ արդեն հասել էր գործարար ծրագրով պլանավորված սահմանաչափին: Ինչ վերաբերվում է ոչ պետական արժեթղթերի մասով գերակատարմանը, ապա վերջինս պայմանավորված էր այն հանգամանքով, որ գրավիչ թողարկման առկայության պայմաններում կորպորատիվ պարտատոմսերի սեփական

պորտֆելն ավելացնելու անհրաժեշտությունից ելնելով Ընկերությունը գնել է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ և «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված անվանական արժեկտրոնային արտարժույթային պարտատոմսեր:

Ընկերության կողմից 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրականացվել են մոտ 217.3 մլրդ. ՀՀ դրամի ռեպո-վաճառքի գործարքներ՝ բոլորը պետական պարտատոմսերով: Ռեպո գործառնությունների ծավալը 2016թ.-ի համար նախատեսված էր 218 մլրդ. ՀՀ դրամի չափով՝ բոլորը պետական պարտատոմսերով: Ընկերության կողմից 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրականացվել են մոտ 747.6 մլն. ՀՀ դրամի հակադարձ ռեպո (ռեպո-առքի) գործարքներ՝ բոլորը պետական պարտատոմսերով: Նման գործառնություններ 2016թ.-ի համար նախատեսված չեն եղել:

Ընկերության տեսանկյունից նշանակալից են ՀՀ արժեթղթերի շուկայում և ֆինանսական միջնորդության ոլորտում իրականացվող բարեփոխումները՝ օրենսդրական դաշտի փոփոխությունները, բորսայի աշխատանքների աշխուժացումը, որոնք դրական ազդեցություն կունենան Ընկերության կողմից հաճախորդների ներգրավման և նրանց նոր ներդրումային ծառայություններ առաջարկելու գործում:

Ընկերությունը 2016թ.-ին ունեցել է մի շարք ձեռքբերումներ և նորամուծություններ. մասնավորապես.

- ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի 2016թ. նոյեմբերի 25-ի թիվ 205 Ա որոշմամբ Ընկերությանը տրամադրվել է լրացուցիչ ներդրումային ծառայություն (արժեթղթերի փաթեթի կառավարում) մատուցելու լիցենզիա, որի շրջանակներում 2016թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը կնքեց արժեթղթերի փաթեթի կառավարման իր առաջին պայմանագիրը:
- Ֆինանսական ակտիվների դիվերսիֆիկացման անհրաժեշտությունից ելնելով՝ Ընկերությունը, որպես ներդրող, մասնակցել է ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ և «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված անվանական արժեկտրոնային արտարժույթային պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին:
- Նոր ֆինանսական գործիքներ կիրառելու, ինչպես նաև ՀՀ արտարժույթային շուկայում ակտիվանալու տեսանկյունից ելնելով՝ Ընկերությունը շարունակեց ֆինանսավորել սեփական արժեթղթերի պորտֆելի մի մասը բանկերից ստացված արտարժույթային կարճաժամկետ վարկերի և օվերդրաֆտների միջոցով:

- Ընկերությունը մեծ հաջողությամբ շարունակեց միջնորդավորել Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ռեեստրավարման և պահառության ծառայությունները՝ երկու ուղղությամբ էլ ապահովելով հաճախորդների քանակական աճ:

Բացի դրանից, անընդհատ շարունակվում են Ընկերության ինտերնետային կայքի բարելավման աշխատանքները, օրական կտրվածքով թարմացվում է տեղեկատվությունը՝ ներկա և պոտենցիալ հաճախորդների մոտ ձևավորելով լիարժեք կարծիք Ընկերության և վերջինիս ձեռքբերումների մասին:

Միջոցների ներգրավման միակ աղբյուրն Ընկերության համար ՀՀ ռեզիդենտ բանկերից ներգրավված միջոցներն են: 31.12.2016թ. դրությամբ վերջիններս կազմել են համախառն ակտիվների 81.3%-ը: Ընկերության համար այս գործակցի բարձր մակարդակն արդարացված է, քանի դեռ արժեթղթերից ակնկալվող տոկոսային եկամուտները զգալիորեն գերազանցում են բանկերից միջոցների ներգրավման համար վճարվելիք տոկոսներին, այսինքն՝ զուտ տոկոսային մարժան դրական մեծություն է: Ընդհանուր կապիտալը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 1 030 541 հազ. դրամ կամ համախառն ակտիվների ավելի քան 16.7%-ը, ինչը նշանակում է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը մեծապես ֆինանսավորում է կարճաժամկետ պարտավորությունների հաշվին: Ընկերության փոխառու և սեփական կապիտալների հարաբերակցությունը կազմել է 4.85: Այսինքն, սեփական կապիտալի մեկ միավորի հաշվով Ընկերությունն ունի 4.85 միավոր պարտավորություններ:

Ընկերությունը կարևորում է ռիսկերի կառավարման գործառնությունը և ի սկզբանե որդեգրել է մի շարք հիմնարար սկզբունքներ, ինչպիսիք են՝ առանցքային որոշումների ընդունման կոլեգիալ եղանակը (մասնակիցների ընդհանուր ժողով), ներդրումային ոլորտում սահմանաչափերի և ուղեցույցների սահմանումը, ներքին աուդիտի պարբերականությունը, կարևոր աշխատատեղերում իրավասությունների տարրանջատումը և այլն: Ռիսկերի քանակական և որակական բնութագրերի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ընկերության 2016թ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների (ձև 5) Ծանոթագրություն 32-ում:

Այսպիսով, ամփոփելով վերոշարադրյալ վերլուծությունը՝ կարելի է նշել Ընկերության հետևյալ ուժեղ կողմերը (արժանիքները).

- հարմարավետ պայմաններով ընդարձակ գրասենյակ
- ֆինանսական և տնտեսական ճգնաժամերին դիմակայելու ունակություն
- հստակ ուղղվածություն դեպի զարգացում և ծառայությունների շրջանակի ընդլայնում

- գործընկերների (նաև՝ հաճախորդների) առջև ստանձնած պարտավորությունների անվերապահ կատարում
- ճկունություն հաճախորդների հետ հարաբերություններում
- արհեստավարժ, հմուտ և փորձառու ղեկավարություն և անձնակազմ
- յուրաքանչյուր աշխատակցի կողմից Ընկերության տեսլականի և առաքելության մասին հստակ պատկերացում
- պատրաստակամություն մասնակցելու շուկայի զարգացմանն ուղղված միջոցառումներին
- բարի համբավ ՀՀ ֆինանսական շուկայում:

Ընկերության թույլ կողմերին թերևս կարելի է դասել հաճախորդների ոչ մեծ քանակությունը (որը մասամբ շտկվել է ՀԿԴ ծառայությունների միջնորդավորման միջոցով հաճախորդների բազայի ընդլայնմամբ), ՀՀ-ից դուրս ճանաչվածության բացակայությունը, հզոր միջազգային ճանաչում ունեցող գործընկերոջ բացակայությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հնարավորությունների ոչ բավարար մակարդակը, ինչը թույլ չի տալիս դուրս գալ միջազգային շուկա:

Գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

31.03.2017թ.

Արեն Հակոբյան

Ալեքսանդր Միրզոյան